

Šlapimo nelaikymą įveikia operacija

Urologas yra vyrų gydytojas. Tokia **klaidinga nuostata yra įsigalėjusi visuomenėje**, ypač tarp moterų. Tačiau urologai joms gali padėti atsikratyti nepatogių sveikatos bėdų.

Laima Laukaitytė

Padėti įmanoma

Klaipėdos universitetinės ligoninės Urologijos skyriaus vedėjas Raimondas Venckus paneigė visuomenėje įsigalėjusią nuomonę – gydytojas urologas nėra vien vyrų gydytojas. Jis pastebi, kad daugelis moterų tradiciškai mano, jog esant šlapinimosi sutrikimams dėl dubens organų pakitimų būtina kreiptis tik į ginekologą. Šlapinimosi sutrikimus diagnozuoja bei gydo ir gydytojai urologai. Tad moterims būtinas kompleksinis ir įvairiapusis ginekologinis bei urologinis ištyrimas.

Pasak R.Venckaus, kita plačiai paplitusi klaidinga nuomonė, jog moteriai senstant šlapimo nelaikymas yra normalus reiškinys ir jo neįmanoma išgydyti.

„Šiuo metu šlapimo nelaikymas visiškai išgydoma liga, leidžianti moteriai gyventi nesinaudojant įklotais. Didžiąją dalį moterų galima sėkmingai išgydyti“, – patikino vedėjas.

Vaistai nėra efektyvūs

Pasak R.Venckaus, dažniausia urologinė liga – šlapimo nelaikymas. Pagal statistiką Lietuvoje šlapimo nelaiko apie 200 tūkst. žmonių. Šlapimo nelaikymu dažniausiai serga moterys, o vyrus dažniau vargina sutrikęs šlapinimasis.

Dažniausia moterų šlapimo nelaikymo priežastis – šlapimo nelaikymas fizinio krūvio metu. Jis pasireiškia tuo, jog nors moteris nenori šlapintis, fizinio įsitempimo metu (kosint, čiaudint, sunkiai keičiant ir pan.) prateka šlapimo.

Kaip paaiškino gydytojas, šlapimo nelaikymo fizinio krūvio metu

Klaidinga nuomonė, jog moteriai senstant šlapimo nelaikymas yra normalus reiškinys.

priežastys susijusios su anatominiiais pokyčiais moters dubenyje, dažniausiai dėl šlapimo pūslės nusileidimo.

Anatominių organų pokyčių atsiranda po gimdymų, ypač daugkartinių, ginekologinių operacijų, tarpvietės traumų, nutukimo, sunkaus fizinio darbo.

Pasak urologo, kadangi šios šlapimo nelaikymo formos priežastis yra anatominė, gydymas vaistais neefektyvus. Tinkamiausias gydymo būdas – operacija. Jos metu šlapimo pūslės kaklelis sugražinamas į anatomiškai taisyklingą padėtį, kuri garantuoja pakankamą šlapimo pūslės sfinkterio suspaudimo jėgą.

R.Venckus pasakojo, kad istoriškai buvo pasiūlyta daug operacinių būdų, tačiau vystantis technologijoms sukurtas minimaliai invazivus šios šlapimo nelaikymo formos gydymo būdas. Jis efektyvus ir mažiau traumuoja moterį.

„Šios operacijos principas pagrįstas polipropileninės juostelės pravedimu po moters šlaple bei atstatant teisingą šlapimo pūslės kaklelio padėtį“, – detaliau paaiškino urologas.

Klaipėdos universitetinėje ligoninėje šios operacijos tapo kasdienėmis, o jų gydymo rezultatai – džiuginantys.

Gydymas priklauso nuo laipsnio

Antra pagal dažnumą urologinė liga – tarpvietės prolapsas liga. R.Venckus paaiškino, kad sutrikus laikomajai sistemai, garantuojančiai normalią dubens organų padėtį, gimda, makštis ir šalia jų mažajame dubenyje esantys organai gali slinkti žemyn.

Makšties siena, gimda nusileidžia, priartėja prie lytinio plyšio ir pro jį išlenda – taip susidaro organų prolapsas. Jis nustatomas 12–30 proc. visų kelis sykius gimdžiusių ir 2 proc. negimdžiusių moterų. Ši liga labai dažnai sukelia šlapimo nelaikymą.

Kaip paaiškino vedėjas, kai tarpvietės prolapsas būna nedidelio laipsnio, moteriai rekomenduojama mesti svorį, fizinio terapinės procedūros, mažojo dubens raumenyno mankšta.

Esant žymiam tarpvietės prolapsui, vienintelis efektyvus gydymas – operacija. Šios ligos atveju taikomos priekinės ar užpakalinės makšties sienelių iplėšos, makšties sienelių susiuvimai, gimdos pašalinimas, Mančesterio operacija, kai

■ **Vengia:** R.Venckaus manymu, moterys daro klaidą, nesikreipdamos pagalbos dėl šlapimo nelaikymo.

Vytauto Petriko nuotr.

pašalinamas gimdos kaklelis ir sušiuvami pagrindiniai gimdos kaklelio raiščiai.

R.Venckus atkreipė dėmesį, kad dažnai operacija nepašalina dubens organų slinkimo žemyn priežasties, nes sutvarkyti anatominiai pokyčiai gali atsinaujinti arba, pačius vieną defektą, naujoje vietoje gali atsirasti kitas. Tad siekiama sukurti operacinį metodą, kurio metu makšties sienelė būtų fiksuota prie anatominės struktūros, kuri moteriai senstant nekinta.

Nutylima problema

Klaipėdos universitetinėje ligoninėje įsisavintos naujo tipo operacijos dėl tarpvietės prolapsu. Jos metu laparoskopiskai mažajame dubenyje naudojant polipropileno tinklę makšties priekinis ir užpakalinis paviršius fiksuojamas

prie kryžkaulio raiščių. Ši operacija turi mažiau recidyvų. Jos metu nereikia šalinti gimdos, jei ji nėra pakitusi dėl ligos.

Literatūroje yra paskelbta mokslinių išvadų, kad pašalinus gimdą, mažėja moterų pasitenkinimas lytiniu gyvenimu. Abi šias ligas kontroliuoti pačiai moteriai gali būti praktiškai nėra.

Pasak R.Venckaus, visame pasaulyje ir Lietuvoje daugybė moterų vargsta dėl šios „intymios“ problemos. Dauguma jų nekalba šia tema nei tarpusavyje, nei su savo gydytoju.

„Tai didžiulė klaida. Kiekviena moteris nusipelnė visaverčio gyvenimo ir turėtų nesigėdyti kreiptis į gydytoją bei kartu rasti tinkamiausią sprendimą, gydant dubens organų nusileidimą ir šlapinimosi sutrikimus“, – mano vedėjas.

Gimdos pašalinimas senatvės nepagreitina

Laima Laukaitytė

Nors operacijos dėl šlapimo nelaikymo Klaipėdos universitetinėje ligoninėje atliekamos maždaug 30 metų, tačiau tarp moterų ir jų vyrų sklindo įvairių nepagrįstų baimių.

Pasirinkimą nulemia tradicijos

Kaip pasakojo Klaipėdos universitetinės ligoninės Akušerijos-ginekologijos departamento vadovas dr. Algimantas Fabijonavičius, moterų šlapimo nelaikymas nėra izoliuota problema. Ją kartą sprendžia akušeriai-ginekologai ir urologai. Pasak A. Fabijonavičiaus, kurios srities specialistas gydo šią problemą – paciento pasirinkimo ir tradicijos klausimas.

„Pas mus moterims labiau įprasta kreiptis į akušerį-ginekologą. Būtent šios srities specialistai dažniausiai šlapimo nelaikymo problemą sprendžia ir Europoje, o Amerikoje ji dažniau patikima urologams“, – pasakojo jis.

Gydytojas pabrėžė, jog nėra blogai, kai moterys dėl šlapimo nelaikymo problemos kreipiasi į urologą. Tačiau jeigu pacientei nustatoma ir ginekologinių ligų, teikiama kompleksinė abiejų sričių specialistų pagalba.

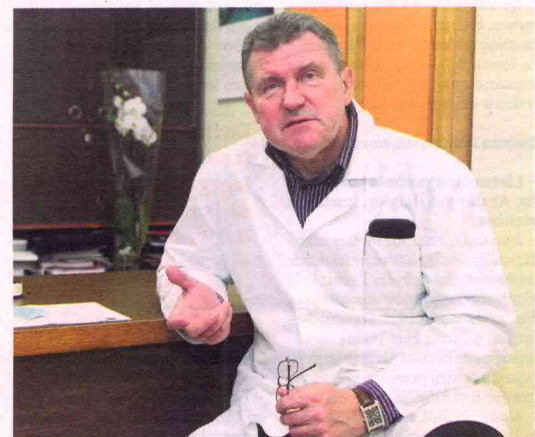
Siūlomas gimdos pašalinimas

A. Fabijonavičius paaiškino, kad šlapimo nelaikymo problema dažniausiai būna susijusi su makšties sienelių ir gimdos nusileidimu, dar kitaip vadinamu prolapsu.

Taip nutinka, kai, senėjant organizmui, silpnėja jungiamasis audinys, atsiliepia ir silpnėjanti kiaušidžių funkcija. Atsipalaidavus raiščiams, gimda, makštis sienele, šlapimo pūslė ir tiesioji žarna tiesiog nusileidžia žemyn. Tokie organizmo pokyčiai neretai moterims sukelia diskomfortą šlapinantis. Pasak akušerio-ginekologo, organų nusileidimas gali sukelti ne tik šlapimo nelaikymą, bet ir šlapimo susilaikymą. Moteriai dėl tam tikrų pokyčių būna sunku nusišlapinti.

„Makšties nusileidimo ir gimdos iškritimo problema kartais sprendžiama gimdos pašalinimu ir raiščių fiksavimu prie makšties sienelių“, – aiškino vadovas.

Kaip paaiškino A. Fabijonavičius, gimdos pašalinimo operacijos dažnai atliekamos ne tik dėl nusileidusių organų, o ir tam tikrų ginekologinių ligų. Tai gali būti miomos, gleivinės ligos, kraujavimai. Tad apsispręsti dėl šios operacijos padeda kompleksiniai parodymai.

■ **Priežastys:** A. Fabijonavičius paaiškino, kad gimdos pašalinimo operacija siūloma ne tik dėl šlapimo nelaikymo.

Vytauto Petriko nuotr.

Prireikus po gimdos pašalinimo operacijos atliekama plastinė makštis ir tarpvietės operacija.

Baiminasi senatvės

Akušerijos-ginekologijos departamento vadovas pastebi, kad moterys dažnokai baiminasi gimdos

pašalinimo operacijos. Jos įsivaizduoja, kad šio organo netektis paspartina organizmo senėjimą.

„Senėjimo procesus reguliuoja kiaušidės, o ne gimda. Gimda reikalinga vaikams išnešioti ir pagimdyti, o vėliau ji tampa tiesiog raumeniniu maišeliu, neatliekančiu

didelės funkcijos“, – aiškino A. Fabijonavičius.

Kaip pastebi akušeris-ginekologas, dauguma moterų ir vyrų nepageidauja gimdos pašalinimo ir dėl lytinių santykių. Jie klaidingai mano, kad ši operacija pakens visaverčiam lytiniam gyvenimui. A. Fabijonavičius patikino, kad taip nėra.

„Dėl pašalintos gimdos įtakos lytiniam gyvenimui pateikiamos kontroversiškos nuomonės. Daugybėje straipsnių teigiama, kad tai neturi reikšmės lytinio gyvenimo kokybei. Bet esama ir priešingų nuomonių“, – sakė gydytojas.

Nusprendžia gydytojas

A. Fabijonavičius paaiškino, kad gali būti keli gimdos pašalinimo būdai: atliekant pjūvį pilvo sienoje, laparoskopu, pašalinant gimdą per makštį ir kombinuojant šiuos metodus. Kiekvienam atveju gydytojas nusprendžia, kokį metodą pasirinkti konkrečiu atveju.

„Moterys turėtų nebijoti kreiptis pagalbos, nes ją galime suteikti. Gal iš pradžių reikėtų pradėti nuo šeimos gydytojo, kuris nusius specialisto konsultacijai“, – pasiūlė akušeris-ginekologas.